Lietas arhīva Nr. C-0014-20/18
ECLI:LV:KURT:2020:0103.C34036816.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2020.gada 3.janvārī

Kurzemes rajona tiesa:
tiesnese I. Kalniņa,
ar sekretāri I. Āboliņu,

piedaloties prasītājas /pers. A/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. B/, atbildētāja /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/, atbildētājam /pers. E/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. C/, /pers. F/ un /pers. E/ par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ (turpmāk- prasītāja), kuru uz pilnvaras pamata pārstāv /pers. B/, cēlusi tiesā prasību, to grozot, pret atbildētājiem /pers. C/, /pers. F/ un /pers. E/ (turpmāk- atbildētāji) par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu. Lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2015.gada mantošanas iesniegumus uz /pers. G/ mantojumu; anulēt 2015.gada 28.oktobrī /pers. E/, /pers. C/ un /pers. F/ izsniegto mantojuma apliecību Nr.6975; anulēt /pers. A/ 2015.gada 13.jūlija iesniegumu par mantojuma atraidīšanu Nr.4628; izdalīt prasītājai /pers. A/ pārdzīvojušā laulātā mantas daļu- ½ no nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra apz. /kadastra numurs A/, sastāvoša no zemesgabala 25,7 ha platībā, t.sk., 5,3 ha mežs, kas ierakstīts /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, būves- dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu Nr./kadastra numurs B/, kas atrodas uz iepriekšminētā zemesgabala, būve nav pabeigta un nav nodota ekspluatācijā; atzīt prasītājai /pers. A/ mantošanas tiesības uz mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu 1/4 daļas apmērā no nekustamā īpašuma/adrese/, ar kadastra apz. /kadastra numurs A/, sastāvoša no zemesgabala 25,7 ha platībā, t.sk., 5,3 ha mežs, kas ierakstīts /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, būves- dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu Nr./kadastra numurs B/, kas atrodas uz iepriekšminētā zemesgabala; dzēst /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/II daļas 1.iedaļas ierakstus Nr. 2.2., 2.3., 2.4., 2.5.

Prasībā un tās grozījumos norādīti turpmāk minētie apstākļi un pamatojums.

Prasītāja ir /datums/mirušā /pers. G/ laulātā. Atbildētāji ir mirušā /pers. G/ dēli.

Starp prasītāju un mirušo /pers. G/ pastāvēja laulāto likumiskās mantiskās attiecības.

/pers. G/ mantojuma masā ietilpa nekustamais īpašums/adrese/, ar kadastra apz. /kadastra numurs A/, sastāvošs no zemesgabala 25,7 ha platībā, t.sk., 5,3 ha mežs, kas ierakstīts /Nosaukums A/pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, un būves- dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu Nr./kadastra numurs B/, kas atrodas uz iepriekšminētā zemesgabala, būve nav pabeigta un nav nodota ekspluatācijā.

2015.gada 13.jūlijā, prasītājai atrodoties smagā psiholoģiskā, emocionālā un fiziskā stāvoklī (pēc pārciestā smadzeņu infarkta) un pēc dzīvesbiedra /pers. G/ pēkšņās nāves, pie zvērinātas notāres Baibas Skrebas tika sastādīts iesniegums par mantojuma atraidīšanu Nr.4628.

Sastādot minēto iesniegumu, prasītāja bija pārliecināta, ka atbildētājs /pers. C/ nepretendēs uz tēva /pers. G/ atstāto mantojumu, kā bija prasītājai teicis un apsolījis savstarpējā sarakstē atbildētājiem /pers. F/ un /pers. E/.

Prasītājas ieskatā zvērināta notāre Baiba Skreba nav pilnvērtīgi pildījusi savas funkcijas un pieļāvusi rupju prasītājas tiesību aizskārumu, neizskaidrojot prasītājai kā pārdzīvojušai laulātai tiesības pieprasīt izdalīt no mantojuma savu laulātā mantas daļu, kas nav iekļaujama mantojuma masā.

2015.gada 28.oktobrī atbildētājiem tika izsniegtas mantojuma apliecības par tiesībām uz mantojumu pēc likuma, tādējādi apejot prasītājas tiesības uz pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu.

Prasītāja uzskata, ka 2015.gada 13.jūlija iesniegumu par mantojuma atraidīšanu parakstījusi, atbildētājam /pers. C/ maldinot viņu, izmantojot viltu, ka viņš nepretendēs uz tēva /pers. G/ atstāto mantojumu, jo nerūpējās par vecākiem, tādējādi prettiesiski iegūstot 1/3 daļu mantojuma, ar viltu un maldiem apejot likumiskās mantošanas regulējumu.

2015.gada 13.jūlija iesniegums par mantojuma atraidīšanu neatspoguļo prasītājas gribas īstumu un nekādi neapliecina viņas gribu attiecībā uz mantojuma sadali. Dokumentu prasītāja parakstīja, būdama maldināta par tā saturu, tiesiskajām un faktiskajām sekām.

Prasītājai ir tiesības uz viņas kā pārdzīvojušās laulātās mantas daļas nodalīšanu, kas ir ½ no mantojuma masā ietilpstošā nekustamā īpašuma /adrese/, un nav iekļaujama mantojuma masā, ņemot vērā, ka starp laulātajiem laulības līgums nebija noslēgts un pastāvēja likumiskās mantiskās attiecības.

Prasītājai ir tiesības uz mirušā vīra /pers. G/ atstāto mantojumu ¼ daļas apmērā.

Prasība celta uz Civillikuma 84.panta, 89.panta otrās daļas, 109.panta pirmās daļas 2.punkta 188., 392.panta, 396.panta otrās daļas, 665., 667., 668.,671., 773., 781., 1044., 1045., 1403., 1404., 1405., 1409., 1440., 1415., 1444., 1445., 1458.,1459., 1461.panta pamatiem.

Atbildētāji/pers. F/ un /pers. E/ par prasību iesniegtajā paskaidrojumā norādījuši, ka prasību atzīst pilnībā, neapstrīdot lietas faktiskos apstākļus un juridisko argumentāciju.

Prasītājas/pers. A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu uzturēja saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem, paskaidrojot, ka prasītāja ir /datums/mirušā /pers. G/ laulātā. Starp prasītāju un mirušo /pers. G/ pastāvēja laulāto likumiskās mantiskās attiecības. Laulības laikā par abu laulāto kopīgiem līdzekļiem un, izmantojot abu

laulāto privatizācijas sertifikātus, tika iegūts nekustamais īpašums /adrese/, sastāvošs no zemesgabala 25,7 ha platībā, uz kura atrodas būve- dzīvojamā māja, kas neatraujami saistīta ar zemesgabalu un ir uzskatāma par tā neatņemamu sastāvdaļu. Būve nav pabeigta un nav nodota ekspluatācijā. Dzīvojamā māja uzcelta ar abu laulāto kopīgu darbu un par kopīgiem līdzekļiem.

2015.gada 13.jūlijā, prasītāja pie zvērinātas notāres Baibas Skrebas parakstīja iesniegumu par mantojuma atraidīšanu, būdama smagā psiholoģiskā, emocionālā un fiziskā stāvoklī pēc 03.06.2012. pārciestā insulta un pēc dzīvesbiedra /pers. G/ pēkšņās nāves. Prasītājai pēc pārciestā smadzeņu infarkta 2014.gadā noteikta otrā invaliditātes grupa, tā atkārtoti pagarināta 2015.gadā. Lietā esošie tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumi, izraksts no /pers. H/ psihiatra ārsta prakses, VDEĀK un citi medicīniskie dokumenti apliecina, ka prasītāja viņai konstatēto kognitīvo traucējumu dēļ nebija spējīga apzināties savas rīcības tiesiskās sekas un vadīt to, līdz ar to apstrīdētais darījums saskaņā ar Civillikuma 1409.pantu ir atzīstams par spēkā neesošu. Ņemot vērā prasītājai konstatētos psihiskās veselības traucējumus, faktu, ka darījuma noslēgšanas laikā prasītāja ik pēc 2,5 stundām lietoja medikamentu *xanax*, /pers. A/ bija viegli iespaidojama un ar maldību un viltu piedabūjama noslēgt apstrīdēto darījumu.

Prasītāja nekad nav atteikusies no savām kā pārdzīvojušās laulātās tiesībām izdalīt no mantojuma savu laulātā kopīgās mantas daļu, kas nav iekļaujama mantojuma masā. Notāram pienācīgi neizskaidrojot prasītājai viņas tiesības, tas netika izdarīts. Prasītājai ir tiesības uz viņas kā pārdzīvojušās laulātās mantas daļas nodalīšanu, kas ir ½ no nekustamā īpašuma /adrese/, un tiesības uz mirušā vīra /pers. G/ atstāto mantojumu ¼ daļas apmērā.

Lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2015.gada mantošanas iesniegumus uz /pers. G/ mantojumu; anulēt 2015.gada 28.oktobrī /pers. E/, /pers. C/ un /pers. F/ izsniegto mantojuma apliecību Nr.6975; anulēt /pers. A/ 2015.gada 13.jūlija iesniegumu par mantojuma atraidīšanu Nr.4628; izdalīt prasītājai /pers. A/ pārdzīvojušā laulātā mantas daļu- ½ no nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra Nr. /kadastra numurs A/, sastāvoša no zemesgabala 25,7 ha platībā, t.sk., 5,3 ha mežs, kas ierakstīts /Nosaukums A/pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, būves- dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu Nr./kadastra numurs B/, kas atrodas uz iepriekšminētā zemesgabala; atzīt prasītājai /pers. A/ mantošanas tiesības uz mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu1/4 daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra Nr. /kadastra numurs A/, dzēst /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/ierakstus par īpašuma tiesību nostiprinājumu atbildētājiem; piedzīt no atbildētāja /pers. C/ par labu prasītājai tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja/pers. C/ pilnvarotā pārstāve /pers. D/ tiesas sēdē prasību par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu neatzina, paskaidrojot ka tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumi nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka, parakstot iesniegumu par mantojuma atraidīšanu, prasītājas psihiskās veselības stāvoklis liedza viņai iespēju saprast savas rīcības tiesiskās sekas, jo apgalvojums, ka iesnieguma parakstīšanas brīdī prasītājai šādi traucējumi bija, ekspertīzes atzinumos ir izteikts pieņēmuma veidā. Ekspertīzes atzinumā ir sniegts prasītājas psihiskā stāvokļa izvērtējums, kurā norādīts, ka prasītājai nav izpratnes par ekspertīzes būtību un nepieciešamību, tiesvedības jēgu un būtību. Ekspertīzē konstatētās plānprātības dēļ uzskata, ka ir apsverams jautājums par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, ņemot vērā, ka prasītājai nav civilprocesuālās rīcībspējas. Prasītājas psihiskās veselības stāvoklis un ar to saistītā nespēja saprast savas rīcības tiesiskās sekas, izslēdz maldību kā pamatu apstrīdēto darījumu atzīšanai par spēkā neesošu. Prasītājas psihiskās veselības stāvokļa dēļ pieļauj iespēju, ka prasītāja tiek izmantota atbildētāju savstarpējo konfliktu risināšanai. Lūdz prasību noraidīt.

Atbildētājs/pers. E/ tiesas sēdē prasību par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu atzina, paskaidrojot, ka māte sava psihiskās veselības stāvokļa un pārdzīvojumu dēļ nevarēja saprast mantojuma atraidīšanas tiesiskās sekas, iesnieguma parakstīšanas brīdī notāre nekādus paskaidrojumus nesniedza, ne mātei, ne viņam un /pers. F/, netika izskaidrota iespēja izdalīt prasītājai pārdzīvojušā laulātā daļu.

Nekustamā īpašuma /adrese/ veidošanā, mājas būvniecībā ir ieguldīti gan vecāku līdzekļi, gan darbs, tāpat arī atbildētāja un brāļa /pers. F/ līdzekļi un darbs. Atbildētājs kopā ar tēvu zāģējis mežus, abi mājas apstākļos remontējuši automašīnas, māte kopusi lopus, savukārt /pers. C/ saimniecības veidošanā nav piedalījies nekādā veidā, nav atbalstījis vecākus materiāli.

Atbildētājs/pers. F/ uz tiesas sēdi nav ieradies, no lietas materiāliem redzams, ka atbildētājam par lietas izskatīšanu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Atbildētājs nav lūdzis lietas izskatīšanu atlikt vai izskatīt prasību bez viņa klātbūtnes tiesas sēdē. Nekonstatējot Civilprocesa likumā norādītos iemeslus lietas izskatīšanas atlikšanai saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu atzinusi par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja /pers. F/ klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka /pers. A/ prasība daļā par mantojuma daļas noteikšanu, 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu un 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu ir noraidāma, savukārt daļā par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas atstājama bez izskatīšanas sekojošu motīvu dēļ.

Lietā nepastāv strīds par sekojošiem faktiem:

Prasītājas/pers. A/ un /pers. G/ laulība noslēgta /datums/Saldus rajona CAR nodaļā ar laulības reģistra Nr.23 (lietas 23.lapa, 1.sēj.).

Laulībā dzimuši trīs bērni- /pers. E/, /pers. F/ un /pers. C/.

/pers. G/ miris /miršanas datums/(lietas 22.lapa, 1.sēj.).

Mantojuma tiesībās uz /miršanas datums/mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu kā likumiskie mantinieki saskaņā ar zv.notāres Baibas Skrebas 2015.gada 28.oktobrī izsniegto mantojuma apliecību apstiprināti /pers. E/, /pers. F/ un /pers. C/ katrs uz vienu domājamo trešo daļu (1/3) no visa atstātā mantojuma (lietas 26.lapa, 1.sēj.).

Saskaņā ar 2015.gada 28.oktobrī izsniegto mantojuma apliecību (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma) /pers. G/ mantojuma masā ietilpst: automašīna /TL marka/ ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/; nekustamais īpašums- zeme 25,47 ha platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs E/, īpašuma tiesības nostiprinātas /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/; tiesības iegūt īpašumā būvi ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs B/"/adrese/ (lietas 26.lapa, 1.sēj.).

Prasītāja/pers. A/ saskaņā ar 2015.gada 13.jūlijā pie zv.notāres Baibas Skrebas notariāla akta veidā sastādīto iesniegumu ir atraidījusi /datums/mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu (lietas 25.lapa, 1.sēj.).

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā ir būtiski noskaidrot celtās prasības priekšmetu, kura likumība un pamatotība ir jāpārbauda tiesai, izskatot lietu pēc būtības, un ar kuru iespējams novērst prasītājas materiālo tiesību aizskārumu.

Lietā pastāv strīds par to, ka prasītāja būtu atzīstama par sava mirušā vīra atstātā mantojuma līdzmantinieci un šī mērķa sasniegšanai ir celta konkrētā prasība.

Bez tam prasība celta par mantas, kura prasītājas ieskatā atzīstama par viņai piekrītošo laulāto kopīgās mantas daļu, atdalīšanu no mantojuma un izdošanu prasītājai kā pārdzīvojušajai laulātajai.

Kā norādīts tiesību doktrīnā, prasības pamatu veidojošie apstākļi ir juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas sastāvs (hipotēze) saista zināmu, šajā normā paredzēto materiāltiesisko seku iestāšanos starp strīda pusēm (*sk. E.Kalniņš. Privāttiesību teorija un prakse. Raksti privāttiesībās. Tiesu namu aģentūra, 2005., 291., 295.-296.lapa*).

Tiesai ir patstāvīgi jākvalificē prasības pamats un jānosaka, kuras normas piemērojamas strīda izšķiršanai, un šo tiesas pienākumu neietekmē ne tas, kā prasītājs nosaucis savu prasību, ne tas, uz kādām tiesību normām prasītājs atsaucies. Tas izriet no principa *jura novit curia*, kurš nosaka, ka tiesai pašai jāzin likums neatkarīgi no tā, uz kādu likumu norādījušas vai nav norādījušas puses (*sk. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autoru izdevums, 1933. 304.-305.lpp.*).

Prasītāja celto prasību apzīmējusi kā īpašuma prasību, cita starpā pamatojot to ar Civillikuma 1044.pantu.

Atbilstoši Civillikuma 670.pantā dotajai mantojuma prasības definīcijai- mantojuma prasības mērķis ir atzīt prasītāju par vienīgo mantinieku vai par līdzmantinieku [..].

Ņemot vērā prasībā izvirzītos prasījumus, tiesa atzīst, ka pretēji prasībā norādītajam, uz to nav attiecināms Civillikuma 1044.-1066.pantā noteiktais īpašuma (vindikācijas) prasības tiesiskais regulējums. Pušu starpā pastāv strīds, kas pēc sava rakstura pielīdzināms strīdam laulāto starpā par mantas piederību laulāto kopīgajai mantai, savukārt prasījums daļā, ar kuru prasītāja lūgusi atzīt viņai kā līdzmantiniecei tiesības uz mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu, ir atzīstams par mantojuma prasību.

Lai iegūtu mantojumu, mantiniekam jāpiedzīvo tā atklāšanās un reizē ar to aicinājums mantot, taču ar uzaicinājumu mantot nodibinās vienīgi iespēja kļūt par mantinieku.

Mantojuma iegūšanai vēl vajadzīgs, lai aicinātais izteiktu savu gribu pieņemt viņam piekrītošo mantojumu. Atbilstoši šiem Civillikuma 687. un 688.pantā ietvertajiem noteikumiem mantojuma iegūšanai nepieciešamais priekšnosacījums ir mantojuma pieņemšana. Tādējādi, izlemjot jautājumu par kādas personas mantojuma tiesībām, juridiski nozīmīgs ir fakts par to, vai šī persona ir izteikusi gribu pieņemt atklājušos mantojumu.

Kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt. Kas reiz atraidījis viņam piekrītošo mantojumu, tas vairs nevar to pieņemt vēlāk (Civillikuma 781.pants) .Mantinieka gribas izteikumam pieņemt vai atraidīt mantojumu ir neatgriezenisks spēks.

Mantojuma atraidīšanas konstatācijai likums prasa gribas izpausmi aktīvas darbības veidā, piemēram, iesniegumu par mantojuma atraidīšanu.

Kopš 2003.gada 1.janvāra mantojuma lietas ved zvērināti notāri, līdz ar ko mantojuma lietu vešanā piemērojamas arī Notariāta likuma normas.

Saskaņā ar Notariāta likuma 254.panta pirmās daļas pirmo teikumu mantošanas iesniegumu, kurā izteikta griba par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu, zvērināts notārs taisa kā notariālu aktu.

Notariāta likuma 82.pants noteic, ka aktus, kurus taisa zvērināts notārs, ierakstot tos aktu grāmatā, sauc par notariāliem aktiem. Atbilstoši minētā likuma 81.pantam notariālie akti ir publiski dokumenti.

Juridiskajā literatūrā uzsvērts, ka notariālā akta forma nodrošina pareizu mantot aicinātā gribas izteikuma apstiprinājumu, kas savukārt nodrošina Civillikuma noteikumu par gribas izteikumu ievērošanu *(sk. Zīle K. Mantojuma pieņemšanas un atraidīšanas jēdziens un nozīme mantojuma tiesībās. Tiesību efektivitāte postmodernā sabiedrībā: Latvijas Universitātes 73.zinātniskās konferences rakstu krājums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015, 517.-518.lpp.*).

Prasītāja prasījumu daļā par 2015.gada 13.jūlijā iesnieguma par mantojuma atraidīšanu atzīšanu par spēkā neesošu pamatojusi ar šādiem apstākļiem: darījums taisīts, prasītājai nespējot saprast savas darbības nozīmi un nespējot to vadīt (Civillikuma 1409.pants), atbildētājs /pers. C/, ar maldību un viltu, izmantojot prasītājas atrašanos psiholoģiski, emocionāli un fiziski smagā stāvoklī, panācis to, ka prasītāja mantojumu atraida (Civillikuma 1444., 1445., 1459., 1461.pants).

Civillikuma 1409.pants noteic, ka tiesiski darījumi, ko taisījušas rīcībspējīgas personas nesamaņas stāvoklī vai nespējot saprast savas darbības nozīmi vai nespējot savas darbības vadīt, nav spēkā.

Atbilstoši prasībā norādītajam, notariālā akta par mantojuma atraidīšanu sastādīšanas brīdī, prasītāja atradās smagā psiholoģiskā, emocionālā un fiziskā stāvoklī pēc pārciestā smadzeņu infarkta un laulātā /pers. G/ pēkšņās nāves, kas liedza prasītājai apzināties savas rīcības nozīmi un vadīt to.

Lai tiesisku darījumu atzītu par spēkā neesošu, būtiska nozīme ir tam, vai darījuma noslēgšanas brīdī personai bijuši īslaicīgi apziņas vai gribas traucējumi. Līdz ar to svarīgi ir noskaidrot nesamaņas vai gara darbības traucējumu cēloņus, kas var būt par pamatu darījumu spēkā neesamībai *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 25.maija sprieduma lietā Nr.SKC-211/2011 (C04262707) 9.2.punktu, 2017.gada 26.maija sprieduma lietā Nr.SKC-166/2017 (C30614710) 8.3.punktu*).

Tiesai, uzklausot liecinieces statusā nopratinātās zv.notāres Baibas Skrebas liecības tiesas sēdē, nav pamata apšaubīt, ka zvērināta notāre pirms apstrīdētā notariālā akta taisīšanas atbilstoši Notariāta likuma 83., 87.[1]pantam ir pārbaudījusi prasītājas identitāti un rīcībspēju pēc viņai iesniegtajiem dokumentiem un ielūkojoties notāram pieejamos reģistros, noskaidrojusi prasītājas kā notariālā akta dalībnieces gribu, iepazīstinot viņu ar konkrētā darījuma tiesiskajām sekām, proti, ka mantojuma atraidījums ir galīgs un jebkādas pretenzijas uz mantojumu, pēc atteikšanās no mantojuma prasītāja vairāk izvirzīt nevarēs. Ņemot vērā prasītājas uzvedību un savstarpējo komunikāciju, kurā prasītāja apliecinājusi, ka neko nevēlas mantot un vēlas, lai manto bērni, notārei nav radušās šaubas par to, ka prasītājai notariālā akta- iesnieguma par mantojuma atraidīšanu- būtība ir saprotama un tā atbilst viņas gribai.

Tiesa, ņemot vērā atbildētāju /pers. E/ un /pers. F/ ieinteresētību apstrīdētajā darījumā, par ko liecina lietas izskatīšanā paustā atbildētāju pozīcija, un to, ka apstrīdētais notariālais akts tika taisīts atbildētāju klātbūtnē, par būtisku atzīst apstākli, ka, prasītājai parakstot iesniegumu par mantojuma atraidīšanu, neviens no atbildētājiem nav norādījis notārei uz prasītājas nespēju saprast notariālā akta būtību vai apšaubījis mantojuma atraidīšanas atbilstību prasītājas gribai. Notārs, būdams profesionāli izglītots jurists vienlaicīgi nav apveltīts ar speciālām zināšanām medicīnā, tai skaitā psihiatrijā, līdz ar to ir tikai pašsaprotami, ja atbildētāji būtu vērsuši notāra uzmanību uz tādu apstākļu esamību, kas varēja ietekmēt prasītājas gribu.

Par pretenziju neesamību no prasītājas un atbildētāju /pers. E/ un /pers. F/ puses tiesas ieskatā papildus iepriekš minētajam liecina arī fakts, ka laika periodā no 2015.gada 13.jūlija, kad tika taisīts apstrīdētais notariālais akts, līdz mantojuma apliecības izsniegšanas brīdim 2015.gada 28.oktobrī prasītāja nekādus citus lūgumus, tai skaitā par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no laulātā kopīgās mantas daļas izdalīšanu, zvērinātai notārei nav pieteikusi.

Tiesa ņem vērā, ka ne prasītāja, ne atbildētāji sūdzību par zvērināta notāra nepareizu rīcību, izpildot amata pienākumus vai atteikšanos izpildīt šos pienākumus mantojuma lietā, kurā taisīts apstrīdētais notariālais akts, Notariāta likuma 205.pantā paredzētajā kārtībā tiesā nav iesnieguši.

Izskatāmās lietas ietvaros veiktās ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes un papildus tiesu psihiatriskās ekspertīzes ietvaros eksperte ir vispusīgi analizējusi prasītājas dzīves un slimību anamnēzi no ekspertējamās /pers. A/ teiktā, civillietas materiāliem un eksperta rīcībā nodotās

medicīniskās dokumentācijas, vērtējusi prasītājas somatisko, neiroloģisko un psihisko stāvokli, papildu ambulatorajā tiesu psihiatriskajā ekspertīzē secinot, ka "Vienīgais iemesls, kura dēļ /pers. A/ radušies psihiskie traucējumi, ir 2013.gadā pārciestais smadzeņu infarkts. Tā rezultātā uz somatisko slimību (arteriāla hipertenzija, sirds mazspēja, bronhiālā astma) fona psihiskās veselības stāvoklis /pers. A/ ir pakāpeniski pasliktinājies. Nepārprotami /pers. A/ psihiskā stāvokļa pasliktināšanās bijusi tūlīt pēc vīra nāves (2015.gada martā), kad uz kognitīvo traucējumu fona pievienojās depresīvie traucējumi. Depresīvie traucējumi pēdējo reizi medicīniskajā dokumentācijā atzīmēti 2015.gada maijā un turpmāk nav konstatēti.

Tā kā psihisko traucējumu progresēšana notiek nevienmērīgi, ar mainīgu intensitāti, tad pēc ekspertes rīcībā nodotajiem materiāliem nav iespējams precīzi noteikt, kādā izteiktības pakāpē /pers. A/ bija kognitīvie traucējumi 2015.gada 13.jūlijā. Pilnīgi noteikti /pers. A/ psihiskā veselība krasi pasliktinājās no 2017.gada janvāra, kad psihiatra ierakstos ambulatorajā kartē ieraksti ir precīzāki un detalizētāki, un ir uz robežas jau smagākiem psihiskajiem traucējumiem- plānprātībai.

Arī pašreizējās ekspertīzes laikā /pers. A/ konstatē plānprātību. Viņas psihiskais stāvoklis, salīdzinot ar izpēti 2018.gada februārī nav būtiski mainījies (lietas 15.lapa, 2.sēj.).

Tiesa pievienojas ekspertes izdarītajam secinājumam, ka arī no lietas ietvaros nopratināto liecinieku liecībām nav iespējams gūt precizējošākus datus par prasītājas psihiskās veselības stāvokli (lietas 15.lapa, 2.sēj.). Tā liecinieks /pers. I/ tiesas sēdē norādīja, ka pēc vīra nāves /pers. A/ psihiskās veselības stāvoklis vēl vairāk pasliktinājies, brīžiem viņa atpazinusi liecinieku, tad smaidījusi un bijusi priecīga, brīžiem nav atpazinusi, komunikāciju ar /pers. A/ liecinieks vērtē kā smagu, norādot, ka par mantojuma jautājumiem prasītāja vispār nav spējīga spriest. Analogas liecības tiesas sēdē sniedza /pers. J/, norādot, ka pēc vīra nāves /pers. A/ teikusi, ka viņas dzīve ir beigusies un viņai neko nevajag. Lieciniece/pers. K/ tiesas sēdē liecināja, ka ar /pers. A/ tikusies 2015.gada augustā, kad abas runājušas par dažādām lietām, /pers. A/ atteikusies no dēla /pers. C/ piedāvātās naudas kapu piemineklim, norādot, ka viņai neko nevajag, atkārtoti ar /pers. A/ tikusies 2015.gada oktobrī, pie zv.notāres B.Skrebas, kur lieciniece kā /pers. C/ pilnvarotā persona viņa vārdā saņēmusi mantojuma apliecību, /pers. A/ tad norādījusi, ja grib īpašumu, tad par to ir arī jārūpējas, kā arī teikusi, ka īpašums zemesgrāmatā reģistrējams uz /pers. E/ vārda. No minētajām liecībām viennozīmīgi izriet, ka liecinieki ar prasītāju tikušies epizodiski, nav pavadījuši ar prasītāju kopā ilgstošu laika periodu, kas tādējādi izslēdz detalizētu priekšstatu par prasītājas psihiskās veselības stāvokli ilgākā laikā un psihisko traucējumu esamību vai neesamību apstrīdētā darījuma noslēgšanas brīdī. Šis apstāklis tad arī tiesas ieskatā izskaidro liecību visnotaļ pretrunīgo dabu- daļa liecinieku (/pers. I/, /pers. J/) norāda, ka prasītāja smagā psihiskā stāvokļa dēļ vispār nebija spējīga spriest par jautājumiem, kas saistīti ar mantojumu, savukārt lieciniece /pers. K/ norāda uz prasītājas aktīvām gribas izpausmēm, kas saistītas ar mantojuma pārvaldīšanu un sadali mantinieku starpā. Novērtējot tiesas sēdē nopratināto liecinieku liecības, tiesa atzīst, ka tās iepriekš norādīto apstākļu dēļ nesniedz objektīvu priekšstatu par prasītājas psihiskās veselības stāvokli un nevar kalpot par pārliecinošu pierādījumu tam, ka apstrīdētā notariālā akta sastādīšanas brīdī prasītājai bija īslaicīgi apziņas vai gribas traucējumi.

Saskaņā ar papildu ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu nav iespējams kategoriski atbildēt, vai /pers. A/ 2015.gada 13.jūlijā, parakstot pie zvērināta notāra Baibas Skrebas iesniegumu par mantojuma atraidīšanu, sava psihiskās veselības stāvokļa dēļ (pārdzīvojumi par vīra pēkšņo nāvi, kognitīvi traucējumi uz hronisku slimību fona) spēja saprast savu darbību, to vadīt un saprast savas rīcības tiesiskās sekas (lietas 15.lapa, 2.sēj.).

Tas, vai darījuma noslēgšanas brīdī personai ir vai nav bijuši gara darbības traucējumi, ir fakta jautājums. Tiesu psihiatrijas eksperte, divās ekspertīzēs vērtējot prasītājas somatisko, neiroloģisko un psihisko stāvokli, ņemot vērā eksperta rīcībā esošo pierādījumu kopumu, secinājumus par prasītājas /pers. A/ kognitīvo traucējumu izteiktības pakāpi un to ietekmi uz spēju vadīt savu rīcību un saprast savas darbības tiesiskās sekas apstrīdētā iesnieguma par mantojuma atraidīšanu sastādīšanas brīdī izdarījusi varbūtības pakāpē.

Tiesai, balstoties uz to pašu pierādījumu kopumu, kas tika nodots ekspertes rīcībā, nav pamata izdarīt pārliecinošus secinājumus, ka mantojuma atraidīšanas brīdī /pers. A/ sava psihiskās veselības stāvokļa dēļ nespēja saprast savu darbību, to vadīt un saprast savas rīcības tiesiskās sekas.

Pie šādiem apstākļiem tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājas iesniegums par mantojuma atraidīšanu, kas taisīts notariāla akta formā, ir gribas izteikuma, kuram ir tiesiska nozīme, apstiprinājums. Proti, kā redzams, no minētā rakstveida pierādījuma, prasītāja paudusi savu gribu atraidīt mantojuma atstājēja mantojumu un norādījusi, ka viņai ir saprotami zvērinātas notāres paskaidrojumi, ka mantojuma atraidījums ir galīgs un uz to prasītāja pretendēt vairs nevarēs, tāpat nevarēs izvirzīt jebkāda veida pretenzijas.

Tiesai nav šaubu, ka prasītājas rīcība mantojuma atraidīšanas brīdī saskanēja ar viņas gribu, arī tā apstākļa dēļ, ka atbildētājs /pers. C/ 2015.gada 13.jūlijā savu gribu pieņemt mirušā /pers. G/ atstāto mantojumu nebija izteicis, jo celtās prasības mērķis saskaņā ar prasītājas pilnvarotā pārstāvja /pers. B/ un atbildētāja /pers. E/ tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, ir mantojuma taisnīga sadale, ņemot vērā mantinieku līdzdalību saimniecības veidošanā un uzturdošanas pienākuma izpildē pret vecākiem.

Ievērojot iepriekš izklāstītos argumentus, tiesa nesaskata Civillikuma 1409.pantā paredzētos pamatus 2015.gada 13.jūlijā iesnieguma par mantojuma atraidīšanu atzīšanai par spēkā neesošu.

Tiesa nesaskata arī pamatu atbildētāja /pers. C/ pilnvarotās pārstāves /pers. D/ pieteiktā lūguma par celtās prasības atstāšanu bez izskatīšanas apmierināšanai saskaņā ar Civilprocesa likuma 219.panta pirmās daļas 2.punktu- prasības pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav civilprocesuālās rīcībspējas.

Atbildētāja pilnvarotās pārstāves apsvērumi balstīti uz ambulatorajās tiesu psihiatriskajās ekspertīzēs izdarītajiem secinājumiem, ka prasītāja ir viegli ietekmējama, viņai nav izpratnes par ekspertīzes būtību- saka, ka "papīru dēļ tiesai".

Atbilstoši Civilprocesa likuma 72.panta pirmajai daļai spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus (civilprocesuālā rīcībspēja) ir pilngadīgām fiziskajām personām tiktāl, ciktāl to nav ierobežojusi tiesa, un juridiskajām personām.

Ņemot vērā, ka prasītājas rīcībspēja ne uz prasības celšanas dienu, ne arī uz lietas izskatīšanas dienu ar tiesas spriedumu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nav ierobežota, nav pamata uzskatīt, ka prasītājai nav civilprocesuālās rīcībspējas, lai ar savām darbībām īstenotu procesuālās tiesības un izpildītu procesuālos pienākumus.

Prasītāja kā vienu no pamatiem apstrīdētā darījuma atzīšanai par spēkā neesošu ir norādījusi gribas defektu, ko izsaukusi maldība vai viltus, norādot, ka atbildētājs /pers. C/, ar maldību un viltu, izmantojot prasītājas atrašanos psiholoģiski, emocionāli un fiziski smagā stāvoklī, panācis to, ka prasītāja mantojumu atraida.

Tiesai atzīstot, ka prasītājas psihiskās veselības stāvoklis, 2015.gada 13.jūlijā parakstot iesniegumu par mantojuma atraidīšanu, netraucēja viņai saprast savu darbību, to vadīt un saprast savas rīcības tiesiskās sekas, papildus ir izvērtējams, vai prasītāja, noslēdzot minēto darījumu ir rīkojusies no brīvas gribas, bez maldības un viltus.

Maldība jāpierāda tam, kas uz tā pamata apstrīd darījumu (Civillikuma 1458.pants).

Tiesa ņem vērā, ka Civillikuma 700.pants pie mantojuma pieņemšanas un atraidīšanas atzīst tikai maldību, kas attiecas uz mantot aicinātā aicinājuma esamību, aicinājuma pamatu- uz kāda pamata viņš aicināts mantot (likuma, līguma vai testamenta), jo tie rada atšķirīgas tiesības un pienākumus.

Maldība attiecas uz gribas īstumu un tās ietekmi nosaka arī Civillikuma Saistību tiesību daļas 1441.-1458.panta noteikumi. Saskaņā ar saistību tiesību normām maldība var būt tiesiska un faktiska, atvainojama un neatvainojama, svarīga un nesvarīga.

Atbilstoši Civillikuma 1445.pantam svarīga maldība (1444.p.) iznīcina visu darījuma spēku, jo jāpieņem, ka tas, kas tā maldījies, nav nemaz devis darījumam savu piekrišanu un darījums tātad nemaz nav noticis.

No celtās prasības izriet, ka prasītāja mantojumu atraidījusi, būdama pārliecināta, ka atbildētājs /pers. C/ nepretendēs uz mantojumu, kā viņai bija teicis un apsolījis līdzatbildētājiem /pers. E/ un /pers. F/ elektroniskajā sarakstē. Tiesa atzīst, ka maldība konkrētajā gadījumā ir attiecināma uz prasītājas subjektīvo nodomu un motīviem atraidot mantojumu. Šāda maldība, kas neattiecas uz aicinājuma mantot esamību un aicinājuma mantot pamatu, ir atzīstama par nesvarīgu, līdz ar to neietekmē darījumu, neiznīcina tā spēku, ja vien kāds šķietamas saistības dēļ nav ko izpildījis vai apsolījis (Civillikuma 1449.pants).

Atbilstoši Civillikuma 1459.pantā sniegtajai definīcijai viltus ir otras personas prettiesīgs maldinājums, lai viņu piedabūtu izdarīt viņas interesēm pretēju darbību vai atturēties no tās.

No Civillikuma 699. un 776.panta izriet, ka pēc aicinājuma mantot nav pieļaujama mantojuma atraidīšana par labu kādam līdzmantiniekam. Tādējādi mantojuma atraidījumam ir jābūt noteiktam un bez nosacījumiem, to nevar ietekmēt līdzmantinieka apsolījums atraidīt mantojumu, uz ko šajā gadījumā norādījusi prasītāja.

Ievērojot minēto, tiesa nesaskata pamatu apstrīdētā darījuma atzīšanai par spēkā neesošu gribas defekta, ko izsaukusi maldība vai viltus, dēļ.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka nav pamata /pers. A/ prasības daļā par 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu atzīšanu par spēkā neesošu, 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu un secīgi arī prasījuma par mantojuma daļas noteikšanu apmierināšanai, līdz ar ko prasība minētajā daļā ir noraidāma.

No lietas materiāliem konstatējams, kā arī par šo apstākli nav strīda, ka laulības laikā prasītājas un mirušā /pers. G/ starpā pastāvēja laulāto likumiskās mantiskās attiecības.

Civillikuma 109.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka laulāto likumiskās mantiskās attiecības izbeidzas, ja viens laulātais mirst.

Savukārt Civillikuma 109.panta otrā daļa noteic, ja laulāto likumiskās mantiskās attiecības izbeidzas ar viena laulātā nāvi, tad pēc pārdzīvojušā laulātā daļas nodalīšanas mirušā laulātā daļa pāriet viņa mantiniekiem.

Prasījums daļā par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas pamatots ar Civillikuma 397.[1] pantu, kurš paredz, ja mantojuma masas sastāvā ietilpst laulāto kopīga manta, kas nav reģistrēta kā laulāto kopīga manta, tad laulātais savu laulātā kopīgās mantas daļu var prasīt izdalīt saskaņā ar Civillikuma 89.panta otrās daļas un 109.panta otrās daļas noteikumiem. Ja mantinieks ceļ iebildumus par laulāto par laulātā kopīgās mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas, laulātā kopīgās mantas daļa ir izdalāma prasības kārtībā.

Notāra darbības pārdzīvojušā laulātā tiesību apliecināšanas jautājumos reglamentē Notariāta likuma XXIII nodaļas otrā apakšnodaļa "Pārdzīvojušā laulātā tiesību apliecināšana" (260.-268.pants) un Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumu Nr.618 "Noteikumi par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu" VII nodaļa (39.-48.punkts).

Notariāta likuma 260.pants noteic, ka mantojuma lietā zvērināts notārs, pamatojoties uz pārdzīvojušā laulātā iesniegumu, taisa apliecinājumu par mantojuma atstājēja laulātā mantas daļu laulāto kopmantā, tas ir laulāto kopīgajā mantā vai laulāto mantas kopībā (apliecību par laulātā mantas daļu).

Ja mantojumu pieņēmušie mantinieki iesnieguši rakstveida iebildumus pret pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas un nav panākta vienošanās, zvērināts notārs atsakās izsniegt pārdzīvojušajam laulātajam apliecību par laulātā mantas daļu (Notariāta likuma 266.pants). Apliecību par laulātā mantas daļu var apstrīdēt tiesā prasības kārtībā (Notariāta likuma 268.panta otrā daļa).

Tādējādi tiesa atzīst, ka mantinieku iebildumu esamība ir vienīgais priekšnoteikums prasības celšanai, jo normatīvie akti citu lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību neparedz.

Tiesa ņem vērā, ka saistībā ar Civillikuma 397.[1] pantu piemērošanu Augstākās tiesas Civillietu departaments sniedzis skaidrojumu savā 2016.gada 2.augusta lēmumā SKC-2135/2016, norādot, ka "[..] lai atzītu, ka starp pārdzīvojušo laulāto un mirušā laulātā mantojumu pieņēmušo mantinieku pastāv strīds par tiesībām, kas pielīdzināms strīdam pašu laulāto starpā par mantas piederību kopīgai mantai un izšķirams prasības tiesvedības kārtībā, jākonstatē, ka līdzmantinieks cēlis iebildumus".

Lietā nav strīda, ka prasītāja ne 2015.gada 13.jūlijā, ne līdz mantojuma apliecības (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma) izsniegšanai 2015.gada 28.oktobrī nav lūgusi notārei taisīt iesniegumu par savas kā pārdzīvojušās laulātās mantas daļas izdalīšanu no /pers. G/ mantojuma. Apliecība par laulātā mantas izdalīšanu laulāto kopīgajā mantā nav izdota.

Ņemot vērā iepriekš nodibinātos apstākļus, tiesa atzīst, ka prasītāja, neievērojot iepriekš norādīto likumā noteikto kārtību un /pers. G/ mantojuma lietā nevēršoties pie zvērināta notāra ar iesniegumu, lūdzot taisīt apliecinājumu par mantojuma atstājēja laulātā mantas daļu laulāto kopmantā, tas ir laulāto kopīgajā mantā vai laulāto mantas kopībā (apliecību par laulātā mantas daļu), nav ievērojusi attiecīgajai lietu kategorijai noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību, līdz ar ko /pers. A/ prasība daļā par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas saskaņā ar Civilprocesa likuma 219.panta pirmās daļas 1.punktu ir atstājama bez izskatīšanas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 140.panta sestajai daļai noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Analogu tiesas rīcību minētās normas septītā daļa paredz gadījumos, kad prasība tiek atstāta bez izskatīšanas.

Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atceļams ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 16.maija lēmumu piemērotais prasības nodrošinājums, kas paredz aizlieguma atzīmes ierakstīšanu /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs A/, kas pieder /pers. F/, /pers. E/ un /pers. C/ katram attiecīgi 1/3 domājamās daļas apmērā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasību daļā par 2015.gada 13.jūlija iesnieguma par mantojuma atraidīšanu atzīšanu par spēkā neesošu, 2015.gada 28.oktobra mantojuma apliecības Nr.6975 anulēšanu un mantojuma daļas noteikšanu noraidīt.

/pers. A/ prasību daļā par pārdzīvojušā laulātā mantas daļas izdalīšanu no mantojuma masas atstāt bez izskatīšanas.

Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atcelt ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 16.maija lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu, kas paredz aizlieguma atzīmes ierakstīšanu /Nosaukums A/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs A/, kas pieder /pers. F/, pers.kods /personas kods/, /pers. E/, pers.kods /personas kods/, un /pers. C/, pers.kods /personas kods/, katram attiecīgi 1/3 domājamās daļas apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā.

Tiesas spriedums sastādīts 2020.gada 3.janvārī.

Tiesnese I.Kalniņa